

QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR

EVZ boomkikker golfbaan Toxandria en percelen ten zuiden A58

CONCEPT

V. de Jong
B. Crombaghs

Op verzoek van: ABG gemeenten

Opgesteld door: V. de Jong
Projectnummer: 16-219

Datum: 23-12-2016

Colofon

© 2016 Natuurbalans - Limes Divergens BV / ABG gemeenten

Tekst en samenstelling: V. de Jong & B. Crombaghs

Projectleiding: V. de Jong

Eindverantwoordelijke: B. Crombaghs

Projectnummer: 16-219

In opdracht van: ABG gemeenten

Wijze van citeren: De Jong & Crombaghs 2016. Quick scan beschermde natuur. EVZ boomkikker golfbaan Toxandria en percelen ten zuiden A58. Toetsing aan natuurwetgeving. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de ABG gemeenten hierboven aangegeven en Natuurbalans-Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans-Limes Divergens BV. De opdrachtgever vrijwaart Natuurbalans-Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	INLEIDING	4
2	BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP	7
3	ONDERZOEKSMETHODE.....	11
3.1	Om welke soorten gaat het.....	11
3.2	Inventarisatie beschermde soorten	11
3.3	Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	11
4	TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	13
4.1	Overzicht streng beschermde soorten	13
4.2	Vaatplanten.....	14
4.3	Vleermuizen	14
4.4	Overige zoogdieren	16
4.5	Broedvogels.....	17
4.6	Reptielen	19
4.7	Amfibieën.....	19
4.8	Vissen	20
4.9	Ongewervelden	20
5	CONCLUSIES	22
5.1	Consequenties Flora- en faunawet	22
5.2	Consequenties Natuurbeschermingswet	22
5.3	Mitigerende maatregelen	22
5.4	Vooruitblik op nieuwe Wet Natuurbescherming	23
5.5	Vervolgonderzoek	24
5.6	Samenvatting	24
6	BRONNEN	26

1 INLEIDING

Achtergrond

De ABG gemeenten, Waterschap Brabantse Delta, Golfclub landgoed Toxandria, Defensie en Staatsbosbeheer zijn voornemens een robuuste ecologische verbindingszone voor flora en fauna te realiseren tussen de Molenschotse heide en het Broek in Chaam. Een van de doelsoorten is de boomkikker, maar het ambitieniveau voor de verbinding is hoger dan de standaard EVZ voor boomkikker.

In mei 2016 is een quickscan uitgevoerd (de Jong & Crombaghs, 2016) voor verschillende deelgebieden binnen de robuuste ecologische verbindingszone (figuur 1). Ook de EVZ nabij golfbaan Toxandria en de percelen ten zuiden van de A58 waren opgenomen in die quickscan (deelgebied 2 en 3, figuur 1). Aangezien er enkele wijzigingen zijn doorgevoerd in de inrichtingsplannen, is de quickscan uit mei 2016 niet meer volledig. Er zijn enkele nieuwe percelen toegevoegd aan de EVZ. De wijzigingen hebben betrekking op percelen bij golfbaan Toxandria en percelen ten zuiden van de A58.

Voorliggende quickscan is een update op de bestaande quickscan en gaat alleen in op het deelgebieden 2 en 3 (figuur 1). Het bosgebied de Heiningen valt volledig buiten de scope van de quickscan. Ook de percelen in bezit van Brabant Water in deelgebied 3 zijn buiten beschouwing gelaten.

Zowel de oude als nieuwe bevindingen worden beschreven in deze rapportage.

Aanleiding

Realisatie van ruimtelijke ingrepen kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen in de Nederlandse natuurwetgeving, waarbij de volgende twee wetten van belang zijn:

1. De *Flora- en faunawet* (in het vervolg Ffw), die de bescherming regelt van plant- en diersoorten. Overtreding van de Ffw ten aanzien van streng beschermde soorten¹ vereist mogelijk een ontheffing ad artikel 75
2. De *Natuurbeschermingswet 1998* (in het vervolg Nbw), die de bescherming regelt van natuurgebieden. Indien het voorgenomen project in strijd is met de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, is mogelijk een vergunning Nbw noodzakelijk.

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid en vergunbaarheid van de voorgenomen ingreep dient een actueel en volledig beeld te bestaan van het voorkomen van beschermde soorten op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer ervan. Aan de hand daarvan dient de voorgenomen ingreep getoetst te worden aan de bepalingen in de Ffw en de Nbw.

Deze rapportage gaat uit van de actuele wet- en regelgeving. Op het moment van goedkeuring van het natuuronderzoek gelden hiervoor de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Met deze wetgeving is bij de quickscan beschermde natuur specifiek rekening gehouden.

¹ Streng beschermde soorten: de zogenaamde 'overige soorten' uit tabel 2 en de strikt beschermde soorten uit tabel 3 van de *Flora- en faunawet*. Deze soorten vereisen bij activiteiten de te kwalificeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling, in geval van schade, mogelijk een ontheffing van de Ffw. Soorten uit tabel 1 van de Ffw hebben vrijstelling van ontheffing. Zie bijlage 2 voor een soortenoverzicht en beschermingsregimes.

De ingangsdatum van de nieuwe Wet Natuurbescherming is 1-1-2017. In de conclusies wordt kort vooruitgeblikt op deze nieuwe wet.

Probleemstelling

Een volledig verspreidingsbeeld van beschermde flora en fauna op de planlocatie of binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep ontbreekt. De inrichtingsplannen zijn gewijzigd waardoor nieuwe percelen zijn toegevoegd aan de EVZ. Hierdoor is niet duidelijk of er een kans bestaat op overtreding van verbodsbepalingen uit de Ffw of Nbw ten aanzien van streng beschermde soorten en habitats.

Opdrachtformulering

Op verzoek van ABG gemeenten heeft Bureau Natuurbalans – Limes Divergens BV een quickscan uitgevoerd waarbij de volgende onderdelen aan bod zijn gekomen:

- de verspreiding van streng beschermde soorten en habitats op de ingreeplocatie;
- de verplichtingen die bij realisatie van de voorgenomen plannen voortvloeien uit de bepalingen in de Ffw en de Nbw.

Doelstelling

Doel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht in eventuele consequenties van de voorgenomen ingreep met betrekking tot de Ffw en de Nbw. Het onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

Traject Flora- en faunawet

1. Komen op de ingreeplocatie streng beschermde soorten voor (tabel 2 en 3 Ffw) of kunnen deze hier worden verwacht?
2. Wat zijn eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze beschermde soorten?
3. Op welke wijze kunnen eventuele negatieve effecten beperkt of voorkomen worden?
4. Is uiteindelijk een ontheffing op de Flora- en faunawet noodzakelijk, voor welke soorten en onder welke voorwaarden?

Traject Natuurbeschermingswet 1998

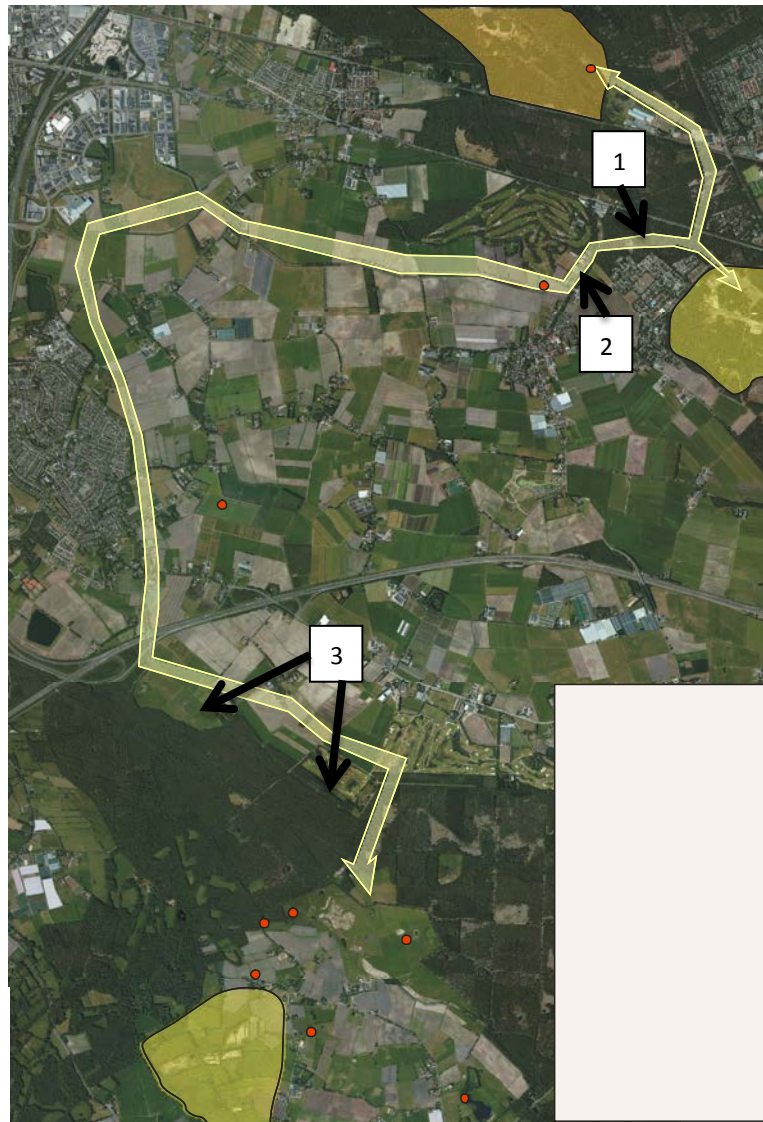
Door middel van een zogenaamd 'oriënterend onderzoek' wordt middels een globale toetsing antwoord gegeven op de vraag of er een kans is op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het nabij gelegen Natura-2000-gebied Ulvenhoutse bos. Hierop zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect. In dit geval is er geen vergunning op de Nbw nodig.
2. Er is kans op een negatief effect, maar het effect is zeker niet significant. Vergunningverlening is aan de orde. Voor de toetsing dient een *verslechterings- en verstoringsstoets* te worden uitgevoerd.
3. Er is kans op een significant negatief effect. Vergunningaanvraag is aan de orde. Voor de toetsing dient een *passende beoordeling* te worden uitgevoerd.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft ligging en begrenzing van de ingreeplocatie en gaat in op de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 3 volgen opzet en uitvoering van het voorliggende onderzoek. In hoofdstukken 4 en 5 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan respectievelijk

de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en worden de belangrijkste conclusies op een rij gezet.

Figuur 1. Ligging van de robuuste EVZ ten oosten van Breda (lichtgele pijl). De gele vlakken zijn actuele boomkikkerleefgebieden. Rode puntjes zijn waarnemingen van zwervende boomkikkers. De nummers in de kaart corresponderen met deelgebieden die in deze rapportage besproken worden. 1: de Heiningen; 2 Golfbaan landgoed Toxandria; 3 Percelen ten zuiden A58.

2 BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP

Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van de quickscan (mei 2016) en de update van de quickscan (december 2016) nabij golfbaan landgoed Toxandria (deelgebied 2, figuur 1) en de percelen ten zuiden van de A58 (deelgebied 3 exclusief de percelen van Brabant Water).

Golfbaan landgoed Toxandria

De golfbaan ligt ten westen van het bosgebied de Heiningen en ten zuiden van de Rijksweg N282 te Rijen. Het landgoed bestaat uit een mozaïek, van bos, graslanden, golfbanen en poelen. De bossen zijn gemend. De golfbaan ligt binnen bosgebied, maar met name het zuiden en westen grenst de golfbaan aan agrarisch gebied.

Figuur 2 geeft het onderzoeksgebied weer zoals dat in mei 2016 is onderzocht. Figuur 3 laat het meest actuele onderzoeksgebied zien. In de nieuwe inrichting zijn twee nieuwe agrarische percelen opgenomen.

Figuur 2. Ligging ingreepgebied nabij golfbaan Toxandria (mei 2016).

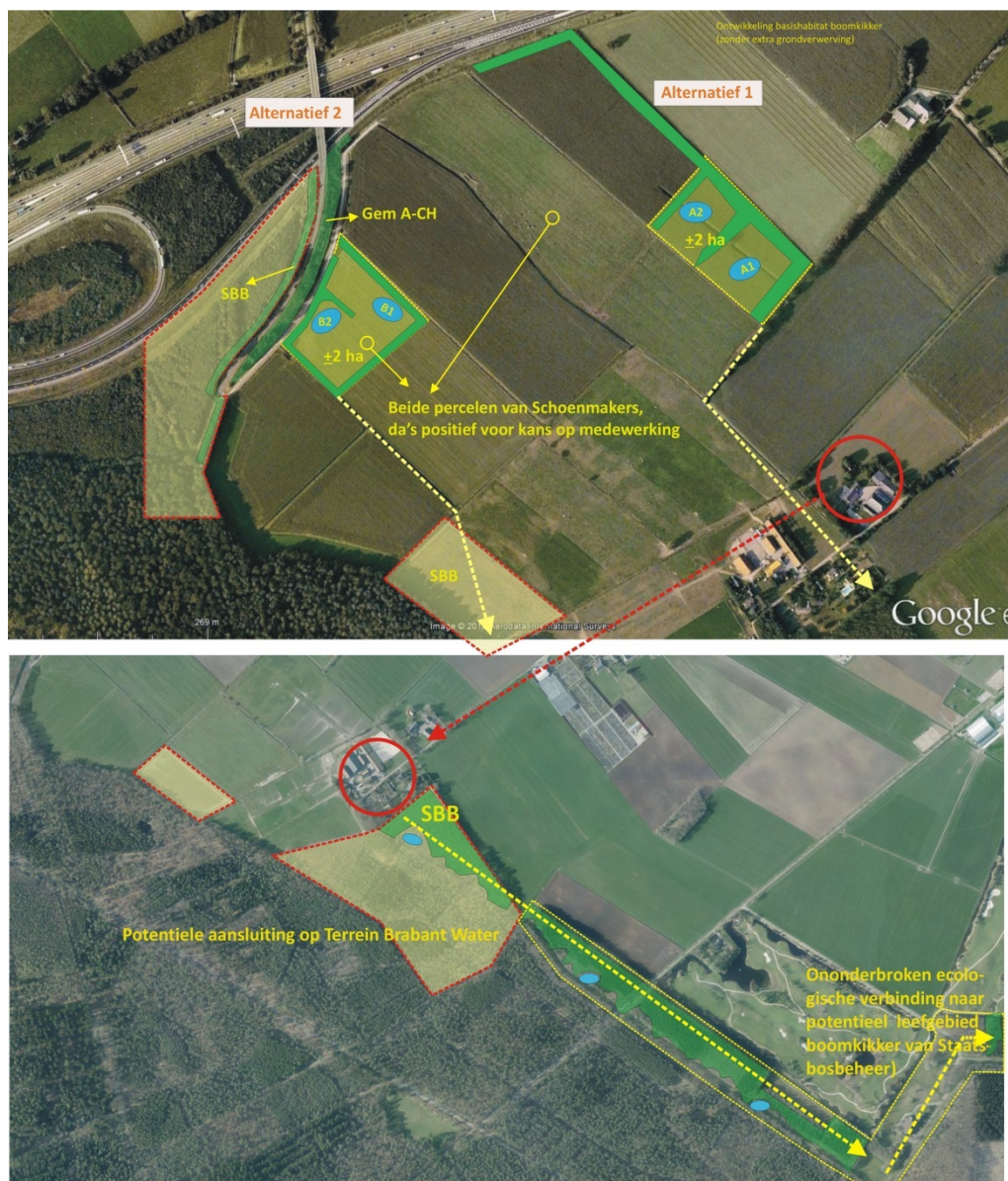
Figuur 3. Actueel inrichtingsplan EVZ boomkikker nabij landgoed golfbaan Toxandria.

Percelen ten zuiden van de A58

Ten zuiden van de A58 liggen verschillende percelen die voor de realisatie van de EVZ in aanmerking komen. De percelen verschillen aanzienlijk in landgebruik. De meest noordelijke percelen die zijn onderzocht hebben een agrarische bestemming (particulier eigendom, Schoenmakers). De agrarische percelen bestaan momenteel uit grasland en zijn open van karakter. Een van de percelen wordt gebruikt als boomkwekerij.

Ten zuiden van de golfbaan Princenbosch ligt een bosstrook van Brabant Water (onderdeel van het hier gelegen pompstation). Ten zuiden van de bosstrook, bestaande uit dichte dennenaanplant, ligt een grasstrook en een grote rechthoekige vijver. Ten noordwesten in het verlengde van de percelen van Brabant Water liggen enkele bospercelen van Staatsbosbeheer. Het gaat hierbij om bospercelen met jonge aanplant van grove dennen, maar ook om gemengd, wat ouder bos. Tussen de bospercelen van Staatsbosbeheer en Brabant water ligt een perceel dat gebruikt wordt voor hondentraining (ligt in bos). Meest westelijk tenslotte ligt nog een graslandperceel van Staatsbosbeheer (figuur 4). Ook dit was bij het onderzoek in 2016 betrokken.

Figuur 4 geeft het gehele onderzoeksgebied weer zoals dat is onderzocht in mei 2016. In figuur 5 is het meest actuele ingreepgebied weergegeven. De bosgebieden van Brabant Water worden in deze rapportage volledig buiten beschouwing gelaten. Ten opzichte van het onderzoeksgebied uit mei 2016 zijn ook hier twee percelen bijgekomen (percelen 36 en 43). Deze percelen waren ook in mei 2016 onderzocht, omdat destijds foeragerende wulpen (weidevogels) waren aangetroffen. De percelen zijn toen onderzocht op eventuele broedgevallen van die soort.

Figuur 4. Ligging van de ingreepgebieden in de verschillende percelen ten zuiden van de A58 (mei 2016).

Figuur 5. Ligging van het actuele ingreepgebied in de verschillende percelen ten zuiden van de A58.

Aard van de werkzaamheden

Ten opzichte van mei 2016 zijn de inrichtingsplannen niet veel gewijzigd. Bij golfbaan Toxandria en de percelen ten zuiden van de A58 zijn respectievelijk twee nieuwe percelen toegevoegd. Bij golfbaan Toxandria gaat het om de twee meest oostelijke percelen met de volgende inrichtingsmaatregelen; H, W, 2J, W2a, Ha (figuur 3).

Ten zuiden van de A58 zijn de twee meest noordelijke percelen toegevoegd (nummer 36 en 43).

De inrichtingsmaatregelen voor beide deelgebieden bestaan o.a. uit kapwerkzaamheden, ontwikkelingen van ruigteranden, ontwikkeling van struwelen van o.a. bramen, aanleg van poelen.

Planning van de werkzaamheden

Exacte start en planning van de werkzaamheden zijn nog onbekend.

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 OM WELKE SOORTEN GAAT HET

In geval van activiteiten die te kwalificeren zijn als 'ruimtelijke ontwikkelingen', zoals bij voorliggend project, gaat het bij toetsing aan de Ffw om soorten die landelijk gezien zeldzamer zijn. Deze hebben een zwaardere bescherming en zijn in de Ffw opgenomen in tabel 2 en 3 van beschermde soorten.

Voor beschermde soorten die algemeen zijn geldt een lichtere vorm van bescherming. Deze zijn in de Ffw opgenomen in tabel 1. Bij uitvoer van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ffw.

3.2 INVENTARISATIE BESCHERMDE SOORTEN

Bureaustudie

Archiefgegevens over het voorkomen van beschermde flora en fauna op de ingreeplocatie zijn geanalyseerd. De gegevens zijn afkomstig uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, laatste vijf jaar; 2011-2016). Deze databank bevat waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren.

Veldonderzoek

Op 2-5-2016 is de ingreeplocatie voor de eerste keer bezocht door een ecooloog van Bureau Natuurbalans. Het doel van dat veldbezoek was tweeledig:

1. Er is een inschatting gemaakt van de potenties van de ingreeplocatie voor beschermde soorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van een beoordeling van aanwezige biotopen en habitats op de planlocaties (expert judgement), in combinatie met uitvoerige kennis over ecologie en landelijke verspreiding van beschermde soorten.
2. Er is tijdens het veldonderzoek specifiek gezocht naar aanwezigheid van (sporen van) in Nederland beschermde planten- en diersoorten.

Op 22 december 2016 is een update uitgevoerd waarbij de aanvullende percelen onderzocht zijn die in mei 2016 nog niet binnen het onderzoeksgebied lagen.

3.3 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Voor uitvoering van ruimtelijke ingrepen op een locatie met beschermde soorten worden twee mogelijkheden geboden:

1. Mitigerende maatregelen
2. Ontheffingsaanvraag

1. Mitigerende maatregelen

Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet door uitvoering van mitigerende maatregelen.

Van belang is dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen gewaarborgd blijft.

Om zeker te zijn dat de voorgenomen maatregelen voldoende zijn, kunnen deze ter controle worden voorgelegd aan Dienst Regelingen (DR). Indien DR akkoord gaat, ontvangt u een besluit waarin staat dat u geen ontheffing nodig heeft, omdat de voorgestelde maatregelen zijn goedgekeurd. Met deze beschikking kan worden aangetoond dat men zich houdt aan de Flora- en faunawet, bijvoorbeeld als iemand bezwaar maakt.

2. Ontheffingsaanvraag

Kan behoud van de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten niet worden gegarandeerd, dan is een reguliere ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Bij de beoordeling daarvan worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (alleen Tabel 3-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (Tabel 3-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien compenserende maatregelen getroffen moeten worden, houdt dat per definitie in dat de functionaliteit niet behouden kan blijven en dat er dus ontheffing aangevraagd moet worden.

4 TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 OVERZICHT STRENG BESCHERMDE SOORTEN

Een overzicht van streng beschermde soorten die bekend zijn uit het onderzoeksgebied is weergegeven in tabel 1. Het overzicht geeft een zo volledig mogelijk beeld van de laatste vijf jaar (2011-2016).

Tabel 1. Streng beschermde soorten in het onderzoeksgebied, waargenomen op locatie tijdens het veldonderzoek in 2016 of afkomstig uit waarnemingsarchieven (NDFF). Van de vogels zijn alleen de rode lijst soorten weergegeven (RL) en de soorten waarvan het nest buiten de broedtijd als 'vaste verblijfplaats' wordt beschouwd (BN) en als gevolg daarvan jaarrond beschermd is².

Ffw: opgenomen in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet.

HR: opgenomen in bijlage II of IV van de Europese Habitatrichtlijn.

VR: opgenomen op de Europese Vogelrichtlijn.

RL: opgenomen op de landelijke Rode Lijst (ge=gevoelig, kw=kwetsbaar, be=bedreigd, eb=ernstig bedreigd. Indien geen status is aangegeven, is de soort thans niet bedreigd).

BN: vogels met jaarrond beschermde nesten

jaar: meest recente waarnemingsjaar.

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	Ffw	HR	VR	RL	BN	jaar
VAATPLANTEN							
Echte guldenroede	<i>Solidago virgaurea</i>				KW		2015
Dwergviltkruid	<i>Filago minima</i>				GE		2015
VOGELS							
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	3		V	GE		2016
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	3		V	GE		2016
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	3		IV		x	2016
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>			IV		x	2015
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	3		IV		x	2013
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	3		V		x	2016
Groen specht	<i>Picus viridis</i>	3		V	KW		2016
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>	3			KW		2015
ZOOGDIEREN							
Eekhoorn	<i>Scirus vulgaris</i>	2					2016
AMFIBIEËN							
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>	3	IV		BE		2014
ONGEWERVELDEN							
Groot dikkopje	<i>Ochlodes sylvanus</i>				GE		2013
Veldkrekel	<i>Gryllus campestris</i>				BE		2014
Rode bosmier spec.	<i>Formica spec.</i>	1					2016

² Tijdens het broedseizoen vallen alle bewoonde vogelnesten binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet onder de definitie 'nest'. Daarnaast is van een aantal soorten het nest jaarrond beschermd. Deze nesten vallen óók buiten het broedseizoen binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet en wel onder de definitie 'vaste verblijfplaats'. Deze nesten zijn, voor zover niet permanent verlaten, jaarrond beschermd.

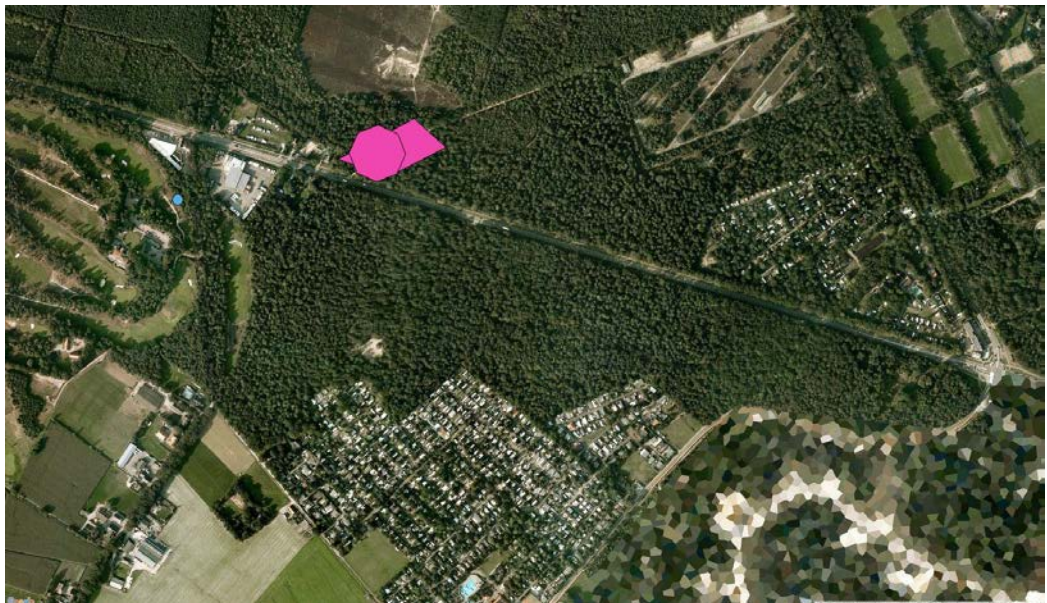
4.2 VAATPLANTEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Beschermde plantensoorten zijn niet bekend van het ingreepgebied. Er zijn in de directe omgeving van de ingreepgebieden wel twee plantensoorten van de rode lijst bekend; echte guldenroede en dwergviltkruid. Echte guldenroede is aangemerkt als kwetsbaar en dwergviltkruid als gevoelig. Echte guldenroede groeit langs de rijksweg N282 ten noorden van het ingreepgebied Toxandria en dwergviltkruid groeit op de golfbaan zelf (figuur 6).

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van streng beschermde planten worden niet overtreden. Beschermde plantensoorten zijn niet aanwezig en zijn op basis van de aanwezige ecotopen ook niet te verwachten.

Figuur 6. Verspreiding van bijzonder flora (rode lijst) nabij ingreepgebied golfbaan Toxandria. (blauw = dwergviltkruid, roze = echte guldenroede, Bron NDFF).

4.3 VLEERMUIZEN

Wettelijke status

Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 van de Ffw. Binnen het leefgebied van vleermuizen zijn de volgende elementen beschermd:

- verblijfplaatsen;
- belangrijke vliegroutes;
- essentieel foerageergebied.

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen aanwezig zijn in oude bomen en gebouwen. Over het algemeen zijn verblijfplaatsen van vleermuizen niet permanent bewoond. De dieren verplaatsen zich een aantal keer per jaar, waarbij ze periodiek terugkeren naar dezelfde verblijfplaatsen. Om die reden worden alle verblijfplaatsen (winterverblijfplaats, kraamkamer, tussenverblijfplaats, paarplaats) gerekend tot vaste verblijfplaatsen en zijn jaarrond beschermd, ook wanneer ze tijdelijk niet worden gebruikt.

Vliegroutes en foerageergebied die essentieel zijn voor het voortbestaan van een populatie worden eveneens gerekend tot onderdeel van een vaste rust- of verblijfplaats en zijn derhalve ook beschermd. Voor uitvoering van activiteiten die kunnen leiden tot negatieve beïnvloeding van een populatie geldt een ontheffingsplicht.

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend. Op basis van de aanwezige ecotopen is het aannemelijk dat beide ingreepgebieden als foerageergebied gebruikt worden. Te denken valt hierbij aan algemene soorten zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Ook zeldzamere soorten zoals gewone grootoorvleermuis zijn niet uitgesloten.

Binnen het ingreepgebied landgoed golfbaan Toxandria zijn verschillende holtebomen aanwezig (figuur 7). Gedurende het veldbezoek in mei was een vrij groot aandeel (schatting van 65%) in gebruik door spreeuwen. Twee holtes waren in gebruik door grote bonte specht. Naast de functie van broedplek voor een breed scala aan holtebroeders (vogels), vormen de holtebomen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Denk hierbij aan zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen.

In de bospercelen ten zuiden van de A58 zijn geen holtebomen aangetroffen. Gebouwen zijn niet aanwezig binnen beide ingreepgebieden dus verblijfplaatsen in gebouwen zijn volledig uit te sluiten.

Binnen de ingreepgebieden zijn lijnvormige landschapselementen zoals bosranden en lanen aanwezig die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Kap van holtebomen kan leiden tot aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen. Negatieve effecten ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden zijn niet te verwachten, mits werkzaamheden gedurende daglicht worden uitgevoerd. Lanen blijven intact en het lijnvormige karakter van bosranden blijft bestaan.

De kwaliteit van de bosranden wordt zelfs verbeterd, waardoor de kwaliteit van eventuele vliegroutes alleen maar toeneemt.

Voorkómen van negatieve effecten

Om schade aan potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen is het van belang de kap zo veel mogelijk af te stemmen op de aanwezigheid van holtebomen (figuur 7). De holtebomen moeten volledig ontzien worden om schade volledig te kunnen uitsluiten.

In het geval er toch holtebomen gekapt moeten worden, wordt aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk geacht. Een volledig vleermuisonderzoek is noodzakelijk wanneer een groot aandeel van de holtebomen verloren gaat (wordt bepaald door een deskundige op het gebied van vleermuizen). Wanneer een klein aandeel holtebomen verloren gaat dan kunnen de individuele holtebomen worden gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen.

Als blijkt uit vleermuisonderzoek dat er daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn en verloren gaan als gevolg van de geplande werkzaamheden dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. De bomen dienen gekapt te worden in de minst kwetsbare periode (zie mitigerende maatregelen hoofdstuk 5) Daarnaast dienen de verloren verblijfplaatsen gecompenseerd te worden door middel van het plaatsen van vleermuiskasten (3 kasten op 1 verloren verblijfplaats). Afhankelijk van het type verblijfplaats wordt een bepaald type vleermuiskast opgehangen;

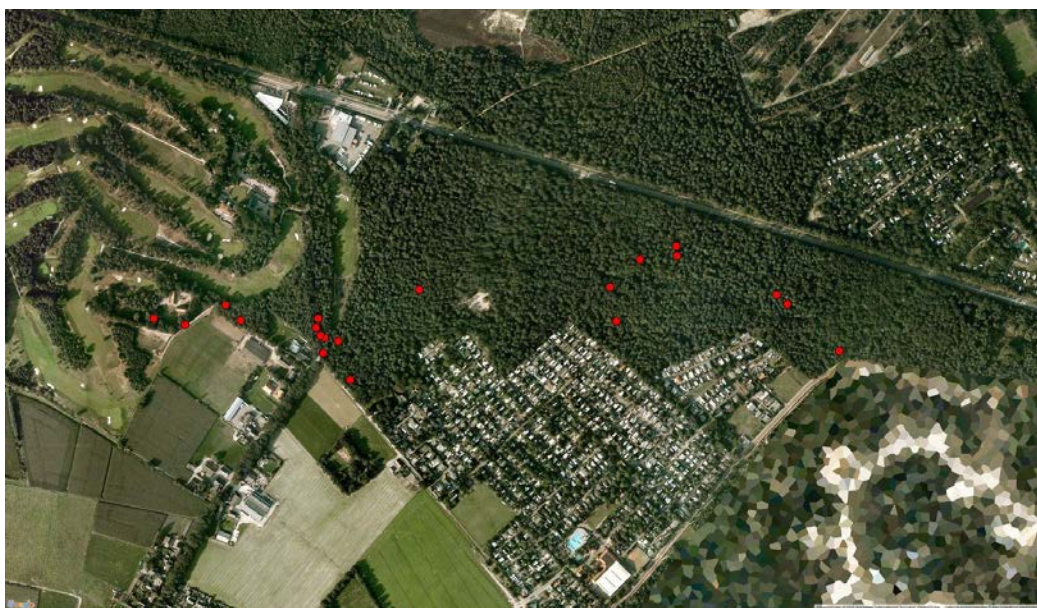
Paarplaats = Kleine vleermuiskast / paarkast

Kraamverblijf = grote vleermuiskast / kraamkast

Kraamkasten dienen zes maanden en paarplaatsen drie maanden voorafgaand aan de start van de kapwerkzaamheden te hangen. Door de kasten ruim op tijd te hangen kunnen de dieren wennen aan de kasten en hebben ze alle tijd om de kasten in gebruik te nemen.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Afhankelijk van de kapwerkzaamheden kunnen er negatieve effecten optreden op verblijfplaatsen. Aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen wordt noodzakelijk geacht, maar is afhankelijk van welke terreindelen daadwerkelijk gekapt gaan worden. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan is een ontheffing op de Ffw noodzakelijk.

Figuur 7. Locaties van holtebomen (rode stippen) rondom golfbaan Toxandria.

4.4 OVERIGE ZOOGDIEREN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de NDFF zijn geen beschermde zoogdiersoorten bekend. Gedurende de quickscan in mei zijn vraatsporen van eekhoorn waargenomen (figuur 8). De vraatsporen zijn aangetroffen in het bosgebied de Heiningen gelegen langs landgoed golfbaan Toxandria. In de bosgebieden ten zuiden van de A58 zijn geen sporen van eekhoorn aangetroffen.

Op basis van de aanwezige ecotopen is het niet uitgesloten dat ook op het terrein van Toxandria en de bospercelen ten zuiden van de A58 eekhoorns voorkomen. Het gebied wordt dan als foerageergebied gebruikt. Nesten van eekhoorns zijn niet waargenomen binnen de ingreepgebieden.

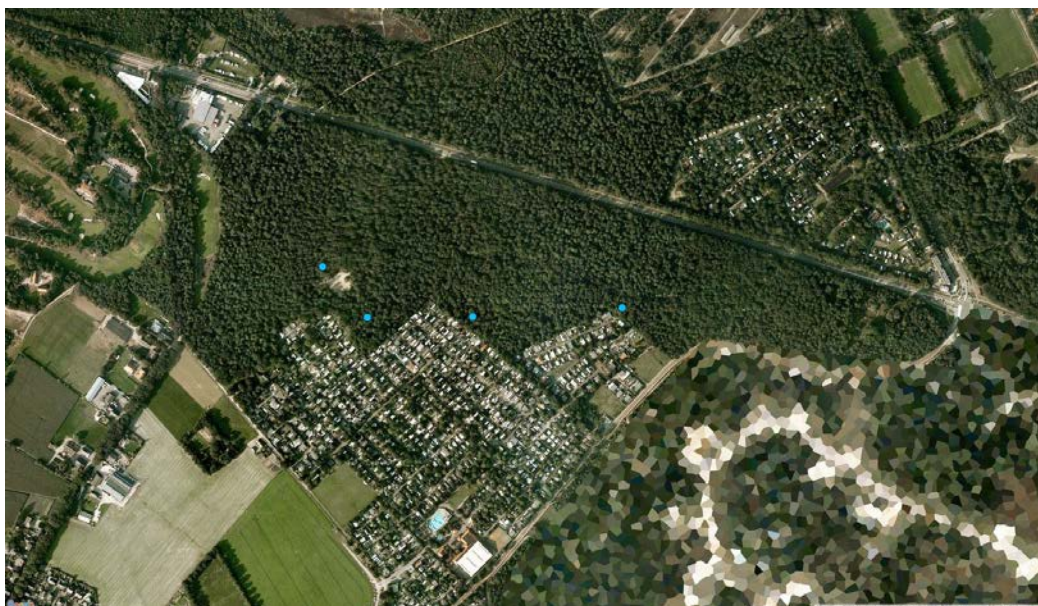
Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen. Het gaat om soorten zoals das, boommarter, steenmarter, bever etc. Deze soorten zijn op basis van landelijke verspreiding en het gebrek aan geschikte ecotopen ook niet te verwachten.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Kap van bos leidt tot een afname van foerageergebied voor eekhoorn. De kap van de EVZ zal geen significant negatief effect hebben op het foerageergebied van eekhoorn. Er blijft voldoende geschikt foerageergebied voorhanden in de directe omgeving van beide ingreepgebieden. Nesten van eekhoorns gaan niet verloren en liggen, voor zover aanwezig, buiten het ingreepgebied.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Aangezien er geen significante negatieve effecten optreden op het foerageergebied en verblijfplaatsen (nesten) van eekhoorn niet verloren gaan, worden verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van eekhoorn niet overtreden. Een ontheffing op de Ffw voor deze soorten is daarmee niet aan de orde.

Figuur 8. Vraatsporen van eekhoorn in het gebied de Heiningen (blauwe stippen). Nesten van eekhoorns zijn niet aangetroffen.

4.5 BROEDVOGELS

Wettelijke status

Bij uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van half maart tot half juli. Tijdens het broedseizoen vallen namelijk alle bewoonde nesten onder de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en

faunawet en zijn daardoor beschermd. Een nest is de woonplaats die vogels vervaardigen om de eieren uit te broeden en de jongen te verzorgen. Voor een verdere aanscherping van de definitie van het begrip ‘nesten’ wordt onderscheid gemaakt tussen broedseizoenen en niet-broedseizoenen.

Nesten jaarrond beschermd

Van een aantal vogels is het nest jaarrond beschermd. De nesten van roofvogels, uilen (uitgezonderd bosuil), gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar en roek vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van ‘vaste rust- of verblijfplaats’ in artikel 11 van de Ffw³ (2009). Deze nesten zijn, voor zover niet permanent verlaten, in principe jaarrond beschermd.

Nesten beschermd tijdens broedseizoenen

Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten wordt hieraan voldaan door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nesten van de overige vogelsoorten vallen buiten de broedperiode niet onder de definitie ‘nest’ of ‘vaste verblijfplaats’ in artikel 11 van de Ffw. Ze worden namelijk het daaropvolgende broedseizoen niet weer in gebruik genomen en zijn buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van de soort.

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Rondom het ingreepgebied zijn verschillende vogelsoorten bekend uit de NDFF die opgenomen zijn op rode lijst en of waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. De meeste soorten komen voor buiten de grenzen van beide ingreepgebieden (boerenzwaluw, huiszwaluw, patrijs, groen specht en torenvalk). Roofvogels zoals buizerd, havik en sperwer zijn bekend van het ingreepgebied, maar de waarnemingen betreffen foeragerende dieren. Omdat het gaat om foeragerende dieren zijn de soorten niet op kaart weergegeven.

Tijdens de quickscan zijn verschillende foeragerende wulpen aangetroffen. Wulpen laat een sterke achteruitgang zien in de provincie Noord-Brabant. De vogels kunnen echter grote afstanden afleggen en gedurende de quickscan waren geen aanwijzingen dat de dieren in de nabijheid van het ingreepgebied broedde.

Jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen in beide ingreepgebieden.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Gedurende het broedseizoen kan het kappen van bomen en het uitvoeren van overige werkzaamheden in grasland of ruigte leiden tot verstoring van broedende vogels.

Voorkómen van negatieve effecten

Er zijn twee mogelijkheden om overtreding van verbodsbepalingen van de Ff-wet ten aanzien van broedvogels te voorkomen:

³ Bron: Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. (Dienst Regelingen 2009)

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van aanwezige soorten. Voor de meeste soorten valt dit in de periode half maart - half juli. Voor het broedseizoen wordt echter geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Het werkterrein wordt vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor vogels om er te broeden. Voorbeelden van maatregelen zijn het rooien van bomen en struiken en het maaien van ruigte, grasland, oevervegetaties etc. Gedurende het broedseizoen dient deze situatie gehandhaafd te blijven. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de werkstrook, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Ontheffingen voor versturende werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden slechts bij hoge uitzondering verleend. Veelal dient gebruik te worden gemaakt van het alternatief om werkzaamheden uit te stellen tot na de broedperiode van aanwezige soorten of om de planlocatie ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden.

Onder voorwaarde dat versturende werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van aanwezige vogelsoorten, worden verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van vogels niet overtreden. Een ontheffing op de Ffw voor vogels is daarmee niet aan de orde.

4.6 REPTIELEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Er zijn geen archiefwaarnemingen bekend van reptielen uit de NDFF (laatste 5 jaar). Ook gedurende het veldbezoek in mei zijn geen reptielen waargenomen.

Uit de Chaamse bossen zijn oude waarnemingen van hazelworm bekend. Het is niet uitgesloten dat hazelworm nog steeds voorkomt binnen de Chaamse bossen. Ook binnen de graslandstroken in bezit van Brabant Water is het voorkomen niet volledig uitgesloten.

Binnen beide ingreepgebieden is het voorkomen van hazelworm wel uitgesloten. Enerzijds vanwege de landelijke en regionale verspreiding, maar ook doordat het ontbreekt aan geschikte biotopen zoals structuurrijke bosranden en graslanden. Deze worden met de ontwikkeling van de EVZ juist gecreëerd. Ook het voorkomen van levendbarende hagedis is volledig uit te sluiten. In de directe omgeving komt de soort niet voor (hoogstwaarschijnlijk te droog leefgebied).

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van streng beschermde reptielen worden niet overtreden aangezien reptielen niet voorkomen binnen de ingreepgebieden. Een ontheffing op de Ffw voor reptielen is daarmee niet aan de orde.

4.7 AMFIBIEËN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de NDFF en eigen archiefwaarnemingen zijn waarnemingen van boomkikker en vinpootsalamander bekend. Beide soorten zijn opgenomen in tabel 3 van de Ffw.

Gedurende de quickscan zijn geen streng beschermde amfibieën waargenomen. Andere streng beschermde amfibiesoorten zijn op basis van de aanwezige ecotopen en landelijke verspreiding niet te verwachten.

De waarnemingen van vinpootsalamander zijn afkomstig van de Chaamse bossen en liggen ruim buiten beide ingreepgebieden. Het ingreepgebied Toxandria bevat poelen die potentieel geschikt leefgebied vormen. Deze poelen worden volledig ongemoeid gelaten tijdens de ingreep.

Het deelgebied “percelen ten zuiden van de A58” vormt momenteel nog ongeschikt leefgebied voor vinpootsalamander. Het ontbreekt aan geschikte voortplantingswateren.

In 2014 is in de sloot van golfbaan Princenbosch een roepend mannetje boomkikker waargenomen. Ook deze waarneming ligt ruim buiten het ingreepgebied. Ook op golfbaan Toxandria is ook eenmalig een zwervend exemplaar aangetroffen. Beide golfbanen hebben de potentie om geschikt leefgebied te gaan vormen wanneer verschillende inrichtingsmaatregelen worden genomen.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van streng beschermde amfibieën worden niet overtreden aangezien streng beschermde soorten (nog) niet (permanent) voorkomen binnen het ingreepgebied. Een ontheffing op de Ffw voor amfibieën is daarmee niet aan de orde. De inrichtingsmaatregelen hebben het doel leefgebied voor de bovengenoemde soorten te creëren en optimaliseren.

4.8 VISSEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen de ingreepgebieden zijn alleen kleine slotjes aanwezig. Deze sloten zijn niet jaar rond waterhoudend. Beschermde vissoorten worden niet verwacht in dit type sloten. Het ontbreekt namelijk aan soortspecifieke omstandigheden voor beschermde soorten (zoals bijvoorbeeld stroming of zoetwatermosselen).

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van streng beschermde vissen worden niet overtreden. Een ontheffing op de Ffw voor vissen is daarmee niet aan de orde.

4.9 ONGEWERVELDEN

Beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden die een juridisch zwaardere bescherming genieten komen niet voor op de ingreeplocaties. Oorzaken hiervoor zijn dat zwaarder beschermde ongewervelden uiterste zeldzaam zijn in Nederland en de verspreiding van deze soorten zich beperkt tot bijzondere milieus, zoals hoogvenen, kalkgraslanden, voedselarme vennen en oude eikenbossen. Deze milieus zijn op of nabij de ingreeplocatie niet voorhanden.

Uit de NDFF zijn wel enkele soorten bekend die opgenomen zijn op de rode lijst: veldkrekkel en groot dikkopje. Beide soorten zijn uit de omgeving van Toxandria bekend.

Effecten van de voorgenomen ingreep

In het geval van groot dikkopje en veldkrekel zal de ontwikkeling van de EVZ een kwaliteitsimpuls gaan zijn op het leefgebied van deze soorten. Negatieve effecten tijdens de uitvoering zijn op deze soorten niet te verwachten.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Verbodsbepalingen van de Ffw ten aanzien van streng beschermde ongewervelden worden niet overtreden. Een ontheffing op de Ffw voor ongewervelden is daarmee niet aan de orde.

5 CONCLUSIES

5.1 CONSEQUENTIES FLORA- EN FAUNAWET

De ingreeplocaties maken onderdeel uit van het leefgebied van enkele streng beschermde soorten (zie tabel 1). Door het treffen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat verbodsbepalingen genoemd in de Ffw overtreden worden. Daarmee komt de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen niet in het geding.

Een ontheffing op de Ffw voor uitvoering van de voorgenomen ingreep is niet nodig, op voorwaarde dat de mitigerende maatregelen uit paragraaf 5.3 worden nageleefd en aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd wanneer noodzakelijk. Op basis van het aanvullend onderzoek kan blijken dat alsnog een ontheffing voor vleermuizen noodzakelijk blijkt te zijn.

5.2 CONSEQUENTIES NATUURBESCHERMINGSWET

Er ligt geen Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de ingreep. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied zijn op voorhand uitgesloten.

5.3 MITIGERENDE MAATREGELEN

Algemeen

- Voordat de werkzaamheden starten moet een ecologisch werkprotocol worden opgesteld. Het protocol maakt inzichtelijk waar beschermde natuurwaarden aanwezig zijn en op welke locaties, gedurende welke perioden gewerkt mag worden en wie de betreffende werkzaamheden gaat uitvoeren.
- Aangezien de planning van de werkzaamheden nog niet bekend is, worden voorafgaand aan de kap alle bomen nog een keer gecontroleerd om eventuele nieuwe vestigingen van soorten vast te kunnen stellen.

Vleermuizen

- Om schade aan potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen is het van belang de kap van bosranden af te stemmen op de aanwezigheid van holtebomen. Holtebomen moeten volledig worden ontzien bij de kap.
- Werkzaamheden worden uitgevoerd gedurende daglicht.
- In het geval er toch holtebomen gekapt moeten worden, moet aanvullend vleermuisonderzoek plaatsvinden, of de individuele holtebomen moeten beoordeeld worden op de potentie voor vleermuizen.
- Volledig vleermuisonderzoek wordt noodzakelijk geacht wanneer er een groot aandeel van de holtebomen verloren gaat (wordt bepaald door een deskundige met kennis op het gebied van vleermuizen). Wanneer slechts een klein aandeel verloren gaat dan kunnen de individuele holtebomen worden gecontroleerd (eveneens door een deskundige op het gebied van vleermuizen).
- Als uit aanvullend onderzoek of de beoordeling van de holtes blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, is een ontheffing op Ffw noodzakelijk.

De onderstaande maatregelen zijn alleen noodzakelijk wanneer blijkt dat verblijfplaatsen verloren gaan (met ontheffing Ffw);

- De verblijfplaatsen van vleermuizen in holtebomen moeten gekapt worden in het late najaar (na paarperiode en voor winterslaap, eind oktober, temp afhankelijk) of in het vroege voorjaar (houdt rekening met broedseizoen, begin maart). Het kappen gebeurt onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- De verblijfplaatsen die verloren gaan dienen gecompenseerd te worden door middel van het plaatsen van vleermuiskasten. Per verloren verblijfplaats dienen drie vleermuiskasten geplaatst te worden. Afhankelijk van het type verblijfplaats wordt een bepaald type vleermuiskast opgehangen;

Paarplaats = Kleine vleermuiskast / paarkast

Kraamverblijf = grote vleermuiskast / kraamkast

- Kraamkasten dienen zes maanden voorafgaand aan de werkzaamheden te hangen. Paarkasten dienen drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden te hangen.
- De vleermuiskasten dienen op geschikte locaties in de directe omgeving geplaatst te worden. De kasten worden geplaatst door een deskundige of onder begeleiding van een deskundige.
- Alle werkzaamheden en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis op het gebied van vleermuizen.

Broedvogels

- Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige soorten. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten in de periode van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt echter geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als alternatief kunnen maatregelen worden getroffen om het plangebied vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Voorbeelden van maatregelen zijn het snoeien van struweel, het maaien van ruigte etc. Gedurende het broedseizoen dient deze situatie gehandhaafd te blijven. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de werkstrook, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

5.4 VOORUITBLIK OP NIEUWE WET NATUURBESCHERMING

Op het moment van schrijven van dit rapport, gaat per 1 januari 2017 de nieuwe Wet Natuurbescherming in. Deze nieuwe natuurwet vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. Bij deze nieuwe wet komt een nieuwe lijst met beschermde soorten, die grotendeels gelijk is aan de huidige lijst, maar er zijn ook enkele veranderingen. Zo is tot op heden de plantenlijst behoorlijk aangepast, zijn de vissoorten kleine modderkruiper en bittervoorn niet meer beschermd bij ruimtelijke ingrepen en zijn amfibieën en grondgebonden zoogdieren nagenoeg allemaal beschermd, dus ook algemene soorten waarvoor voorheen een vrijstelling gold. In Provinciale verordeningen gaat vrijstelling voor deze algemene soorten geregeld worden.

Mocht voorliggend project in 2017 uitgevoerd worden en de Wet Natuurbescherming (Wnb) is van kracht, dan zal dit voor voorliggend project de volgende consequenties hebben:

- Vleermuizen blijven streng (Europees) beschermd en onder de Wnb zal er voor vleermuizen in het kader van dit onderzoek niks veranderen.
- Op de ingreeplocaties komt een aantal algemene amfibieën voor (bron: NDFF). Deze soorten zijn vrijgesteld van een ontheffing bij activiteiten ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling door de provincie Noord-Brabant. Boomkikker blijft wel streng beschermd (Europees via habitatrichtlijn). Aangezien boomkikker (nog) niet voorkomt binnen het ingreepgebied heeft dit geen consequenties voor de resultaten van de quickscan.
- Enkele algemenere marterachtigen waarvoor momenteel een vrijstelling geldt staan in Noord-Brabant niet op de lijst met vrijgestelde soorten. Het gaat dan om soorten als hermelijn, bunzing en wezel. Aangenomen kan worden dat die kleine marterachtigen wel voorkomen binnen het ingreepgebied. Beide ingreepgebieden worden waarschijnlijk als foerageergebied gebruikt. Verblijfplaatsen van deze soorten bevinden zich in een breed scala aan habitats waaronder overhoekjes, houtstapels, holle stronken, oude schuren, dichte bramenstruwelen etc. De ingreep heeft echter geen significant effect op de aanwezige marterachtigen. De ontwikkeling van de EVZ zorgt zelfs voor een kwaliteitsimpuls van het leefgebied van marterachtigen. De kap van bosranden kan in theorie leiden tot het verlies van verblijfplaatsen. Deze kans wordt echter als zeer klein ingeschat aangezien er in de directe omgeving veel alternatieven aanwezig zijn. Daarnaast hebben marterachtigen vaak een netwerk van verschillende verblijfplaatsen, waardoor nooit alle verblijfplaatsen verloren gaan en de functionaliteit van het netwerk aan verblijfplaatsen ten alle tijden gehandhaafd blijft.
- Broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten blijven onder de nieuwe wet beschermd. Ook hier zal de nieuwe wet geen consequenties hebben voor de uitkomst van de quickscan.

5.5 VERVOLGONDERZOEK

- Afhankelijk van welke bospercelen gekapt gaat worden is aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Mochten er veel holtebomen gekapt gaan worden dan is onderzoek naar verblijfplaatsen (zowel paar als zomer/kraamverblijfplaatsen) noodzakelijk. Gaan er slechts enkel holtebomen verloren kunnen individuele bomen voor de kap gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen.

5.6 SAMENVATTING

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de resultaten van de quickscan. De kleuren geven aan of specifiek aandacht besteed moet worden aan de aanwezige natuurwaarden. Alleen soorten of soortgroepen waarvoor maatregelen of speciale aandacht naar uitgaat zijn opgenomen in de tabel.

GROEN

geen problemen, werkzaamheden kunnen zonder meer worden uitgevoerd.

ORANJE

attentie vereist: de werkzaamheden zijn gebonden aan een periode of wijze van uitvoer.

ROOD

werkzaamheden kunnen pas worden uitgevoerd na mitigerende maatregelen (verplaatsen individuen).

PAARS

werkzaamheden kunnen nog niet worden uitgevoerd; verder onderzoek is vereist.

NATUURWAARDEN	EFFECTEN DOOR UITVOERING GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN	MITIGERENDE MAATREGELEN	ONTHEFFING NODIG?
FLORA- EN FAUNAWET			
Vogels	Verstoring in broedseizoen	Werken buiten broedseizoen voor vogels (dat loopt van maart t/m juli), of mitigerende maatregelen treffen vóór aanvang broedseizoen.	Nee
Vleermuizen	Verlies verblijfplaatsen	Volledig sparen van holtebomen tijdens kap.	Nee
Vleermuizen	Verlies verblijfplaatsen	Aanvullend onderzoek noodzakelijk als holtebomen niet gespaard kunnen worden	Afhankelijk van uitkomst onderzoek
NATUURBESCHERMINGSWET 1998			
Locatie ligt buiten N2000, geen externe werking	Geen	Geen	Nee

6 BRONNEN

- NDFF
- Delft, J.J.C.W. van & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.